

A mezőgazdasági gépek mozgásával, vezetésével kapcsolatos jogszabályok kivonatos formában

A következő bekezdésekben a mezőgazdaságban használt gépekre és eszközökre vonatkozó, az általánostól eltérő, közúti közlekedéssel összefüggő szabályokat gyűjtöttem össze.

A dokumentumban megtalálhatod a haladási sebességgel, a túlméretes és túlsúlyos gépekkel, és egyéb műszaki előírásokkal kapcsolatos előírásokat. A szabályok gyűjteményét kiegészítettem a gépkezelőre vonatkozó előírásokkal is.

A mezőgazdaságban használt gépek haladási sebességével kapcsolatban a magyar jogszabály előírása:

Az 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) a mezőgazdasági gépekkel kapcsolatban a következő sebességhatárokat határozza meg:

26 § 1/b :

- **40 km/h** mezőgazdasági vontatóval, valamint mezőgazdasági vontatóból és pótkocsiból álló járműszerelvénnel

- **25 km/h** lassú járművel, valamint lassú járműből és pótkocsiból álló járműszerelvénnel

- **15 km/h** pótkocsinak nem minősülő fék nélküli vontatmányt (mezőgazdasági vagy ipari munkagépet) vontató mezőgazdasági vontatóval és lassú járművel

A gép, gépkapcsolat haladási sebességét befolyásoló műszaki jellemzők, egyéb általános előírások:

Félig függesztett, vagy vontatott munkagéppel a gyártói előírások szerint általában a maximális vonulási sebesség 25 km/h. Ezt a sebességhatárt átlépni nem tanácsos, mert ezeknek a gépeknek ez a tervezési sebessége. Ennél nagyobb sebességnél, még kedvező útviszonyok esetén is károsulhat a gép. Vonulás közben a munkagépet terhelni nem szabad, tehát pl. a magtartályt, a permetlértartályt, vagy a műtrágyaszóró tartályát feltölteni tilos. Az ebből adódó meghibásodás sohasem tartozik a jótállásos esetek közé.

Betakarító gépek esetén vonuláskor érdemes az adaptert szállító kocsin vontatni, mivel így a gép mellső tengelyének terhelése csökken. Ezzel elérhető, hogy a szántóföldi mozgásra beállított abroncsnyomás megfelelő lesz, vagy jobban megközelíti a nagyobb sebességű közlekedésre optimális mértéket.

A mezőgazdaságban használt gépek és eszközök méretére, tömegére és a tengelyterhelésére vonatkozó jogszabályok:

Sok esetben a mezőgazdasági vontatók, lassú járművek, önjáró gépek, munkagépek és az ezekkel kialakított gépkapcsolatok mind tömegüket, mind méretüket tekintve az általános előírásokat meghaladó értékekkel rendelkeznek. Ennek megfelelően a különböző, speciális előírások lesznek érvényesek az ilyen járműszerelvényekre.

A jármű, szélessége 6/1990 (IV.12.) KöHÉM rendelet:

5. § (1) A jármű szélessége a 2,55 métert nem haladhatja meg.

(7) A jármű szélességi méreteibe - a megengedett legnagyobb szélesség szempontjából - nem számítanak bele:

c., az olyan visszapillantó tükrök, amelyek - legfeljebb 150 N erő hatására - előre és hátra elhajolnak és ebben a helyzetben nem nyúlnak túl az egyébként megengedett legnagyobb szélességi méreten;

f., a mezőgazdasági vontatóra, lassú járműre és az általuk vontatott mezőgazdasági pótkocsira felszerelt ikerabroncsok, illetve alacsony nyomású mezőgazdasági gumiabroncsok, valamint az azokat takaró sárvédők. Az ilyen járművek esetében a járműre felszerelt gumiabroncsok vagy sárvédők külső szélei közötti távolság a 3,00 métert nem haladhatja meg.

Túlméretes és túlsúlyos járművek közúti közlekedése

36/2017 (IX. 18.) NFM rendelet szerint:

A túlsúlyos és túlméretes járművek csak közútkezelői hozzájárulással közlekedhetnek !

Ennek a hozzájárulásnak általában külön eljárási díja van, azonban a mezőgazdasági járművek egyes meghatározott esetekben mentesülnek a hozzájárulás beszerzése, és a díjfizetés alól kötelezettségétől. (ld. lentebb)

Előírások a mezőgazdasági járművekkel kapcsolatban

2. § (1) A rendelet alkalmazásában **túlsúlyos járműnek** minősül az a jármű vagy járműszerelvény, amelynek össztömege meghaladja:

- kéttengelyes jármű esetén a 20 tonnát,
- háromtengelyes jármű esetén a 26 tonnát,
- négy- vagy ennél több tengelyes jármű esetén a 32 tonnát,
- háromtengelyes járműszerelvény esetén a 28 tonnát,
- négytengelyes járműszerelvény esetén a 38 tonnát,
- öt- vagy ennél több tengelyes járműszerelvény esetén a 40 tonnát,

A rendelet kitér a tengelyterhelésre is, amely a tengelycsoportok geometriai méretétől függően különböző maximális terheléseket ír elő. Ami itt fontos, hogy a mezőgazdasági vontató és lassú jármű kategóriába sorolt traktorok kormányzott kerekeinek terhelésének el kell érnie legalább az össztömeg 20 %-át.

2. § (1.a) bekezdés alapján:

túlméretes járműnek minősül az a jármű, vagy járműszerelvény, amely mérete vonatkozásában:

- a 4,00 méter magasságot,
- a 2,6 méter szélességet,
- szőlő jármű esetén a 12,0 méter hosszúságot
- járműszerelvény esetén a 18,75 méter hosszúságot meghaladja.

A rendelet alkalmazásában mezőgazdasági jármű: a mezőgazdasági vontató, a mezőgazdasági erőgép, az erdő- vagy mezőgazdasági jelleggel rendelkező lassú jármű, valamint az általuk vontatott pótkocsi vagy munkagép. Ezekre a járművekre a rendelet mentességet biztosít a bejelentési és díjfizetési kötelezettségek szempontjából, külön meghatározott feltételek teljesülése esetén.

14. § (1) Mentésül a hozzájárulás beszerzése alól

...

h) a mezőgazdasági jármű a szélességi méretére vonatkozóan

ha) legfeljebb 4,5 méter szélességi értékig, ha a szembejövő és a követő forgalom számára egyaránt jól látható sárga villogót használ,

hb) 4,5 méter szélességi érték fölött, ha a sárga villogó használata mellett legalább egy kísérőjármű biztosítja a közlekedését, és a legnagyobb szélességet jobb és bal oldalon korlátozott látási viszonyok esetén is jól láthatóan megjelölték,

i) a mezőgazdasági jármű, ha

ia) kéttengelyes jármű esetén a jármű össztömege a 25 tonnát,

ib) háromtengelyes jármű esetén a jármű össztömege a 32 tonnát,

ic) a jármű bármely tengelye esetén a tengelyterhelése a 13 tonnát,

id) két tengelyből álló tengelycsoport esetén, ha a szomszédos tengelyek egymástól mért távolsága legalább 1,30 méter, de 1,80 méternél kisebb, a 22 tonnát,

ie) három tengelyből álló tengelycsoport esetén, ha a szomszédos tengelyek egymástól mért távolsága legalább 1,30 méter, de 1,80 méternél kisebb, a 32 tonnát nem haladja meg,

A mezőgazdasági jármű fent leírtak szerinti mentessége nyilvántartásba vétel nélkül, a forgalomba helyezéssel vagy az ideiglenes forgalomban tartás engedélyezésével (M rendszám) jön létre, és a jármű forgalomból történő végleges kivonásáig hatályos.

Mezőgazdasági vontató vagy lassú jármű által vontatott pótkocsi mentessége abban az esetben áll fenn a közlekedés időtartamára nézve, ha a vontató jármű a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló törvény szerinti nyilvántartásba bejelentésre került.

Úthasználat

Járművek forgalmának korlátozása és tiltása

Az 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ)

Mezőgazdasági vontatóval, lassú járművel és ezekhez kapcsolt vontatmánnyal autópályán és autóúton közlekedni tilos. Ezeket az utakat az arra szolgáló jelzőtáblával jelölik.

Behajtás táblával tiltott útszakaszokra

14. § (13a) Az (1) bekezdés o) pontjában, r) pont 43. ábrájában, s) és t) pontjában, továbbá a (2) bekezdésben meghatározott jelzőtáblánál a mezőgazdasági vontató, a lassú jármű, a mezőgazdasági erőgép vagy e járműből és pótkocsiból (vontatmányból) álló járműszerelvény vezetője – mezőgazdasági tevékenység végzése érdekében – a tilalom ellenére behajthat, ha a munkavégzés helyének megközelítése érdekében ez elkerülhetetlen, vagy egyéb útvonal választása 50%-ot meghaladó mértékű útvonal-hosszabbodást jelent, amennyiben a behajtás a személy- és vagyonbiztonságot nem veszélyezteti és a forgalmat lényegesen nem akadályozza.

ábra: A táblák, melyek figyelmen kívül hagyhatók, ha az útvonal megkívánja.

A megengedett szélességi méretet meghaladó mezőgazdasági rendeltetésű erőgépek és vontatmányaik közúti közlekedési feltételei

(13/2010. NFM rendelet 5. melléklete)

1. Figyelmeztető jelzést adó berendezés(ek) használata kötelező a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendelet 50. § (1) bekezdés d) pontja szerint oly módon, hogy a sárga villogó fény a szembejövő és a követő forgalom számára egyaránt jól látható legyen.
2. A járművezető köteles az úthasználat megkezdése előtt tájékozódni az útvonalra vonatkozó forgalmi rendről és az aktuális forgalomkorlátozásokról.
3. A járműnek, járműszerelvénynek a közút területének legkisebb igénybevételével kell közlekednie.
4. Amennyiben a jármű vezetője az út vonalvezetése (pl. beláthatatlan útszakasz, táblával jelzett veszélyes útkanyarulat), aktuális forgalomnagysága és az általa vezetett jármű sajátosságai miatti közlekedése az átlagosnál nagyobb baleseti kockázattal jár, úgy a közúton történő mozgását köteles egyéb járműkísérettel is biztosítani. Az egyéb járműkísérést oly módon kell ellátni, hogy a beláthatatlan útszakaszon és a táblával jelzett veszélyes útkanyarulatban a kísérő jármű előfutó, egyenes úttesten követő biztosítást végezzen.
5. A járműnek, járműszerelvénynek úgy kell közlekednie, hogy legalább 3,0 m széles burkolt úttest szabadon maradjon a forgalom elhaladása érdekében. A jármű, járműszerelvény közlekedése során – igény és lehetőség szerint, illetve amennyiben a 3,0 m nem tartható be – félreállással kell biztosítani a mögöttes forgalom zavartalan továbbhaladását.
6. Kizárólag egyéb járműkísérettel lehet közlekedni a 4,5 m jármű/járműszerelvény szélességet meghaladó méret esetében, továbbá minden lakott területen kívüli emelt sebességű útszakaszon.

Az **1/1975. (II.5.) KPM–BM együttes rendelet (KRESZ) előírása az utak állapotának megőrzése érdekében:**

63. § (1) Aki a közutat vagy a közúti jelzést megrongálta, beszennyezte vagy a közútra a közlekedés biztonságát, zavartalanságát hátrányosan befolyásoló tárgyat juttatott, köteles a keletkező veszély elhárításáról gondoskodni, illetőleg ameddig az nem lehetséges, a veszélyről a közlekedés többi résztvevőjét tájékoztatni.

(2) Földútról szilárd burkolatú útra való ráhajtás előtt a járműről a rátapadt sarat – amely a szilárd burkolatú utat beszennyezheti – el kell távolítani .

(3) Tilos az úton olyan tárgyat csúsztatni, illetőleg vontatni, amely ezáltal az utat megrongálhatja.

Figyelmeztető jelzést használó járművek

Az 1/1975. (II.5.) KPM–BM együttes rendelet (KRESZ) a mezőgazdasági gépekkel kapcsolatban a következő előírást tartalmazza a **figyelmeztető jelzés** használatáról:

50. § (1) A jármű figyelmeztető jelzést adó berendezését működtetni a következő esetekben kell:

...

d) a megengedett hosszúsági vagy szélességi méretet meghaladó járművön vagy járműszerelvényen, menet közben;

e) a megengedett hosszúsági vagy szélességi méretet meghaladó méretű járművet vagy járműszerelvényt kísérő járművön kíséret közben,

Kísérő járművet kell biztosítani abban az esetben, ha a túlméretes jármű, vagy járműszerelvény szélességi méretei a 4,5 métert meghaladják, továbbá ha emelt sebességű útszakaszon lakott területen kívül közlekedik.

A mezőgazdasági gépek járműkísérének tárgyi feltételei:

- Legalább 1 db, jól látható módon elhelyezett, figyelmeztető jelzést adó berendezés.
- Folyamatos mobil hírkapcsolatot biztosító eszköz a kísérő és a kísért jármű között.
- Fényvisszaverő figyelemfelkeltő mellény, amelyet a járművön kívüli munkavégzés esetében a kísérő jármű személyzetének viselnie kell.

- Jelzőri jeladásra alkalmas jelzőtárcsa (fényvisszavető fóliával vagy fénykibocsátó eszközzel ellátva).

Járműszerelvény összeállítása, vontatás

A vontatásra vonatkozó szabályok meghatározzák, hogy milyen géppel mit, és hogyan lehet vontatni. A mezőgazdaságban használatos munkagépek és pótkocsik esetében különböző előírások érvényesek a vontató és a vontatmány jellege szerint.

Vontatás mezőgazdasági vontatóval 6/1990 (IV.12.) KöHÉM rendelet:

21. § (1) Arra nézve, hogy a jármű vontathat-e és ha igen, hány darab és milyen pótkocsit, a hatósági engedélyben foglaltak az irányadók.

(2) A pótkocsi (pótkocsik) össztömege nem haladhatja meg a vontatásra használt vontató, mezőgazdasági vontató és lassú jármű össztömegének a négyszeresét, (nem vonatkozik a félpótkocsira)

(7) Lassú jármű pótkocsija gépjárművel nem, mezőgazdasági vontatóval pedig csak abban az esetben vontatható, ha megfelel a mezőgazdasági vontató pótkocsijára vonatkozó előírásoknak.

(8) Vontatott munkagép a vontatási sebességre vonatkozó rendelkezések megtartásával mezőgazdasági vontatóval és lassú járművel akkor is vontatható, ha nem elégíti ki a pótkocsik világító és fényjelző berendezéseire vonatkozó előírásokat, de a közúti forgalomban való részvétel idejére kitűzhető fényjelző berendezésekkel kell felszerelni. Az így elhelyezett fényjelző berendezések rögzítő szerkezetének biztosítania kell a rendelet világító és fényjelző berendezések elhelyezésére vonatkozó előírásainak a teljesülését.

Terményszállítás pótkocsival

1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) **47.§ (2) d.)** pontja szerint:

Ömlesztett anyagok (pl. termés) szállításakor a rakfelületet le kell takarni úgy, hogy a rakomány ne szóródhasson le. A ponyva takarás szállítás közben a terményt is védi.

Mezőgazdasági munkagép vontatása

326/2011. kormányrendelet **44§. (3)**

A mezőgazdasági vontatmánnyal a közúti forgalomban hatósági engedély és jelzés, vagy ideiglenes forgalomban tartási engedély nélkül lehet részt venni. Ez olyan pótkocsinak nem minősülő vontatott munkagép, amely - a működéséhez szükséges eszközök szállítását kivéve - teherszállításra nem alkalmas, és amelyet a közúti forgalomban mezőgazdasági vontatóval, lassú járművel vagy mezőgazdasági erőgéppel vontatnak.

Ilyen munkagépek pl. a talajművelő eszközök, a vetőgépek.

Hatósági engedély és jelzések

Mezőgazdasági vontató és pótkocsija fekete rendszámmal és forgalmi engedéllyel van ellátva.

Lassú jármű és pótkocsija piros rendszámmal és forgalmi engedéllyel van ellátva.

A műszaki vizsgálat érvényessége mindkét esetben 5 év.

Motoros, önjáró mezőgazdasági gépek a közúton ideiglenes forgalomban tartási engedéllyel közlekedhetnek. Az ilyen engedély érvényessége 3 év. A gép mozgásáról indítási naplót kell vezetni.

M jelű (zöld) rendszám használata

326/2011. kormányrendelet **44§. (1)**

A forgalomba helyezésre nem kötelezett lassú járművek közül a mezőgazdasági erőgépek M betűjelű ideiglenes rendszámtáblával, ideiglenes forgalomban tartási engedéllyel és a rendszámtáblához tartozó indítási naplóval vehetnek részt a közúti forgalomban.

A jogszabály alkalmazásában mezőgazdasági erőgép:

A magajáró mezőgazdasági és erdészeti betakarító gépek (arató-cséplő gépek, szecsázó gépek, cukorrépa betakarító gépek, zöldségbetakarító gépek, szőlőkombájnok, fakombájnok és erdészeti

kiközéltők). A magajáró műtrágya- és szervesztrágya szóró gépek, a magajáró permetezőgépek, a speciális magajáró eszközhordozó alvázak, a mezőgazdasági tevékenységre alkalmazandó magajáró rakodógép, amely tervezési sebessége szerint 25 km/óránál gyorsabb sebességgel haladni nem képes, vagy amelynek megengedett legnagyobb sebességét a típusbizonyítvány, vagy a közlekedési hatóság 25 km/óra értékben határozta meg.

Az egyéb tartozékokra vonatkozó előírások:

6/1990 (IV.12.) KöHÉM rendelet

Kerékkitámasztó ékre vonatkozó üzemeltetési műszaki feltételek

104. § * Legalább egy - a jármű rögzítésére alkalmas, megfelelő méretű és teherbírású és egy személy által könnyen kezelhető - kerékkitámasztó éket kell készenlétben tartani

a) minden járművön, amelynek megengedett legnagyobb össztömege a 3500 kilogrammot meghaladja;

b) az olyan gépjárművön, mezőgazdasági vontatón és lassú járművön, amely 3500 kilogrammot meghaladó megengedett legnagyobb össztömegű pótkocsit vontathat.

Elsősegélynyújtó felszerelésre vonatkozó üzemeltetési műszaki feltételek

106. § * (1) Az alábbi járműveken „B” típusú elsősegélynyújtó felszerelést kell készenlétben tartani: személygépkocsi, tehergépkocsi, mezőgazdasági vontató és lassú jármű.

Tűzoltókészülékre vonatkozó üzemeltetési műszaki feltételek

107. § (1) * Tehergépkocsin, mezőgazdasági vontatón és lassú járművön, továbbá a tehergépkocsiból és pótkocsiból, valamint nyerges vontatóból és félpótkocsiból álló járműszerelvényen, amelynek megengedett legnagyobb össztömege

a) meghaladja a 3500 kg-ot, de legfeljebb 12 000 kg 1 db legalább 6 kg-os

b) meghaladja a 12 000 kg-ot 1 db legalább 12 kg-os vagy 2 db legalább 6 kg-os

A, B és C tűzosztályú tüzek oltására alkalmas, szabványos, por oltóanyagú, hordozható tűzoltó készüléket kell készenlétben tartani a járműtűz eloltására.

A menetíró berendezés (Tachográf) használatára vonatkozó szabályok:

A jogszabályok szerint menetíró készülékkel (tachográf) kell felszerelni minden olyan gépjárművet és járműszerelvényt, melyet a közúton áruszállításra használnak.

A rendelet hatálya nem terjed ki (3820/85/EGK rendelet II.szakasz 4 cikk szerint)

- olyan, áru fuvarozásra használt járművekre, amelyek megengedett legnagyobb tömege pótkocsival vagy félpótkocsival együtt nem haladja meg a 3,5 tonnát;

- olyan járművek, amelyek megengedett legnagyobb sebessége nem haladja meg a 30 kilométer/órát;

Ezen felül nemzeti jogkörben a 6/1990 KöHÉM rendelet az alábbi (mezőgazdasági szempontból fontos) kivételeket hatályosítja:

- olyan járművek, melyeknél a megengedett legnagyobb sebessége nem haladja meg a 40 km/óra sebességet;

- olyan, legfeljebb 7,5 tonna megengedett együttes tömegű járművek amelyek a járművezető által munkája során használt anyagok, felszerelés, vagy gépezet szállítására használnak.

Ezeket a járműveket csak a vállalkozás telephelyétől számított 50 km sugarú körben szabad használni, azzal a feltétellel, hogy a jármű vezetése nem a járművezető fő tevékenysége;

- olyan járművek, amelyet kizárólag belföldön a mezőgazdasági (kertészet, erdőgazdálkodás, földművelés vagy halászat terén működő) vállalkozás által a telephelyétől számított 100 km sugarú körön belül végzett mezőgazdasági termék szállításra használnak;

Mentességet élvez még a nem kereskedelmi (saját) célú fuvarozás ami:

561/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikkének h) pontja szerinti „nem kereskedelmi áruszállítás” fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az magában foglalja a magánszemély által magáncélból és kizárólag szabadidős tevékenység keretében végzett áruszállítást, ha e tevékenységet részben harmadik személyek pénzügyi hozzájárulásaiból finanszírozzák, és az ilyen szállításért nem kell ellenértéket fizetni

Az NKH szerint az Európai Bíróság által kifejtett fogalom magyarázatából következően csak az az

áruszállítás minősül nem kereskedelmi áruszállításnak, amely nem áll kapcsolatban valamely szakmai vagy kereskedelmi tevékenységgel, és a szállítást nem jövedelemszerzés érdekében végzik.

Mezőgazdasági vontató, lassú jármű vezetése, kezelése.

Közúti forgalomban való részvétel:

A mezőgazdaságban dolgozó személyek képzettségüknek megfelelően különböző szerelvények vezetésére vagy kezelésére jogosultak az alábbiak szerint.

Különböző kategóriájú vezetői engedélyek birtokában vezethető járművek:

- Mezőgazdasági vontató két nehéz pótkocsival: T kategóriás vezetői engedély korlátozás nélkül, TR (trolibusz) vagy BE, C1E, CE kategóriás vezetői engedély;
- Mezőgazdasági vontató egy nehéz pótkocsival: T kategóriás vezetői engedély korlátozás nélkül, vagy BE, D1E, DE vezetői engedély az egészségügyi érvényesség lejáta után is.
- Mezőgazdasági vontató pótkocsinak nem minősülő munkagéppel, vagy könnyű (750 kg megengedett össztömeg alatti) pótkocsival: B, C1, C, D1, D kategóriás vagy T kategóriás vezetői engedély (185. korlátozással is) az egészségügyi érvényesség lejáta után is.
- Lassú jármű és pótkocsija, vagy munkagépei: Bármely nemzetközi kategória az egészségügyi érvényesség lejáta után is.

Jogszáály: 326/2011. (XII. 28.) kormányrendelet 2. és 4. számú melléklete.

Gépkezelői engedélyek:

83/2003 (VII.16.) FVM rendelet alapján Mezőgazdasági és erdőgazdasági gépet csak az a személy kezelhet, aki rendelkezik ahhoz megfelelő szakképesítéssel. A szakképesítések jegyzékét a rendelet 1. melléklete tartalmazza.

Az engedélybe az alábbi kategóriák jegyezhetők be:

- 37 kW (50 LE) teljesítményhatár feletti traktor
- Lánctalpas traktor
- 2 méter feletti vágóasztal szélességű önjáró mezőgazdasági betakarítógép
- Meliorációs és földmunkagép
- Mezőgazdasági rakodógép

A gépkezelői engedély (jogosítvány) a jármű vezetésére, közúti közlekedésre nem jogosít !

Biztonságos, balesetmentes közlekedést kívánok!

Fecsó Gábor

kapcsolat@agrar-muszaki.hu